

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Den 5 april beslutade konstitutionsutskottet att uppmana övriga utskott att senast den 26 april 2016 yttra sig över regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP, V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Totalt redovisar regeringen 27 riksdagsskrivelser med beslut som riktats till regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden: två från riksmötet 2005/06, en från riksmötet 2010/11, en från riksmötet 2011/12, en från riksmötet 2012/13, fem från riksmötet 2013/14 och tre från riksmötet 2014/15. De övriga skrivelserna redovisas som slutbehandlade.

Regeringen anför bl.a. i fråga om tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården (rskr. 2014/15:125) att regeringen den 5 november 2015 beslutade att ta bort Valfärdsutredningens uppdrag i nu aktuell del. Med hänsyn härtill och till det som anges om negativa tillkännagivanden i avsnitt 1 avser regeringen att lägga riksdagsskrivelsen till handlingarna. I avsnitt 1 uttalar regeringen att ett tillkännagivande som innebär att regeringen inte ska utreda eller lämna förslag i en viss fråga kan uppfattas som att riksdagen försöker begränsa regeringens styrande funktion och att sådana tillkännagivanden även kan ifrågasättas utifrån regeringens rätt att väcka förslag enligt regeringsformen. Regeringen anser att den – till skillnad från vad som i övrigt gäller enligt konstitutionell praxis – inte ska behöva ha som utgångspunkt att tillgodose ett tillkännagivande om att inte utreda en viss fråga eller inte lämna ett visst förslag till riksdagen men att det naturligtvis står regeringen fritt att ändå följa ett sådant tillkännagivande.

Utskottets ställningstagande

Om tidsåtgång för att tillgodose tillkännagivanden

Utskottet vill erinra om betydelsen av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att vidta åtgärder för att tillgodose riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärder drar ut på tiden är det viktigt att regeringen informerar riksdagen om orsakerna till fördröjningen. Utskottet vill här särskilt nämna tillkännagivandet i betänkande 2005/06:SoU6¹ om det ekonomiska ansvaret för den rättspsykiatriska vården. Enligt utskottets tillkännagivande bör regeringen skyndsamt utreda hur hela eller delar av det finansiella ansvaret för den rättspsykiatriska vården skulle kunna övergå till staten samt snarast därefter återkomma till riksdagen i ärendet.

¹ Rskr. 2005/06:144, moment 13.

Behandlingen av tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården, riksdagsskrivelse 2014/15:125

Utskottet vill poängtera att det är positivt att regeringen beslutat att ta bort Valfärdsutredningens uppdrag om upphävande av kravet på vårdvalssystem i primärvården i enlighet med riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2014/15:125. Utskottet vill dock i detta sammanhang erinra om att utgångspunkten är att regeringen ska följa de tillkännagivanden som riksdagen beslutar om och att regeringen ska underrätta riksdagen om den inte avser att följa ett tillkännagivande och därvid ange skälen till det. Varken grundlagsutredningen (SOU 2008:125), som bl.a. utredde frågan om att lagreglera riksdagens möjligheter att besluta om tillkännagivanden, eller konstitutionsutskottet har i något sammanhang diskuterat huruvida det skulle föreligga någon skillnad mellan s.k. negativa tillkännagivanden och andra tillkännagivanden när det gäller regeringens skyldighet att vidta åtgärder med anledning av sådana beslut. Socialutskottet, som är medvetet om att konstitutionsutskottet avser att undersöka frågan närmare i ett generellt och konstitutionellt perspektiv, delar inte regeringens bedömning när gäller regeringens nuvarande ansvar i fråga om att tillgodose tillkännagivandet i riksdagsskrivelse 2014/15:125.

Stockholm den 26 april 2016

På socialutskottets vägnar

Emma Henriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Henriksson (KD), Anna-Lena Sörenson (S), Cecilia Widegren (M), Lennart Axelsson (S), Per Ramhorn (SD), Amir Adan (M), Mikael Dahlqvist (S), Jan Lindholm (MP), Jenny Petersson (M), Kristina Nilsson (S), Carina Herrstedt (SD), Karin Rågsjö (V), Hans Hoff (S), Sofia Fölster (M), Staffan Danielsson (C) och Christina Örnebjär (L).

Avvikande mening

Behandlingen av tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården, riksdagsskrivelse 2014/15:125 (S, MP, V)

Anna-Lena Sörenson (S), Lennart Axelsson (S), Mikael Dahlqvist (S), Jan Lindholm (MP), Kristina Nilsson (S), Karin Rågsjö (V) och Hans Hoff (S) anför:

När det gäller behandlingen av tillkännagivandet om vårdvalssystem i primärvården, riksdagsskrivelse 2014/15:125, vill vi anföra följande. Konstitutionsutskottet beslutade i december 2015 att utvärdera vissa frågeställningar kring tillkännagivanden från riksdagen och gränsdragningen mellan riksdagen och regeringen. Konstitutionsutskottets kansli har fått i uppdrag att undersöka frågan närmare och gör nu en inledande kartläggning. Vi avvaktar konstitutionsutskottets slutsatser i dessa frågor och avstår därför från att ta ställning i frågan om tillkännagivanden där riksdagen begränsar regeringens möjligheter att utreda en viss fråga eller dess rätt att väcka förslag.